

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

DEBRECEN VÁROS KÖNYV-
NYOMDA-VÁLLALATA,
ahova a lap szétküldésére vonat-
kozó felszólamlások küldendők. ::

Megjelen hetenként egyszer, szombaton, másfél íven.

Előfizetési ár: egész évre 12 kor., félévre 6 kor.

Egyes szám ára 30 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVA-
TAL DEBRECEN, NYOMTATÓ-
UTCA 9. SZÁM,

ahova a lap szellemi és anyagi ügyeire vonat-
kozó összes közlemények, kéziratok, előfize-
részek és hirdetési díjak küldendők. ::

Élők és halottak.

Az a pietisztikus, valláserkölcsei irányzat, melyről napjainkban olyan sok szó esik, végzetes hibát követett el akkor, amikor céltudatos, sértő arroganciával élőkeresztyénnek nevezte el magát. E tökéletlen név nélkül maradhatott volna továbbra is az, ami eddig volt: kelletténél buzgóbb hívek társasága, — sötétebb árnyalat a szivárvány színei között, mely az élet sebesen forgó korongján fehérré olvad össze a többivel.

Ám a fennhéjázó élőkeresztyén nevezet már hadüzenetet jelent, kritikát provokál, békét bont s ellenségeket teremt magának még a jóindulatú közömbösség területein is. Szükség van-e ezekre az emótiókra élőkeresztyén szempontból — nem tudom; — annyi bizonyos, hogy az egyház, — a halott, — mely a valláserkölcsei életnek Krisztus után legfőbb öre és irányítója, ellenszenvvel nézi túlbuzgó híveinek ominosus nevű propagandáját.

Amilyen különfélék ennek az antipathianak az okai, ép oly sokszerűek annak a nyilatkozási formái is. Némelyek, mint sectarius veszedelmet, tüzzelvassal üldözik, mások, mint jelentőség nélküli hóborot, negligálják, de a legtöbben csak mosolyogni, legfőlegb gúnyolódni hajlandók a kegyeskedő atyafiak szokatlan viselkedésén. Egyik sem helyes. Az élőkeresztyének pietismusát úgy kell tekinteni, mint a valláserkölcsei életben pusztító materiális irányzat reakcióját, mely nemesak lélektanilag, hanem történetileg is igazolható és motiválható. Igazolható, de nem mint a fejlődési processus magasabb fázisa, hanem egyszerűen és pusztán csak úgy, mint az actió reakciója, mint az inga jobbra lendülése a balra lódítás után.

De ha már így fogjuk fel az élő keresztyénséget, akkor be kell látnunk, hogy ezt sem erőszakosan elnyomni, sem tönkre gúnyolni, sem agyonhallgatni nem lehet. Ellenkezőleg rajta kell lennünk, hogy tisztázzuk az ellentéteket, oszlassuk a félreértéseket s kölcsönös szeretettel és őszinteséggel keressük és állítsuk helyre a megzavart békességet. Principiis

obsta, — sero medicina paratur! habozni, késlekedni többé nincs idő.

Az élőkeresztyénség immár kibontakozott a pesti thea-zsúrok misztikus homályából, hír szerint már Debreczenbe is befészkelte magát, sőt — horribili dictu — megdöböntő jelenségeivel az intactnak vélt vidéken is találkozunk. Kétségbeesett szülékről hallunk, kik tehetetlenek fiok vallási tébolygásával szemben. Józan, egészséges észjárású református hívekről beszélnek, hogy felgyújtották a papjok szénáját, szalmáját, őt magát követ dobálják, sőt agyonütéssel fenyegetik amiatti elkeseredésükben, mert „eklézsiájukat nazarénus hitre akarja kényszeríteni“ értsd: élőkeresztyénné akarja tenni.

Ki vállalja a felelősséget a kétségbeesett szülők bánatáért, ki fedezi majd a szanatóriumi költségeket? Kit kell a vádlottak padjára ültetni élőkeresztyén kollégánk mártir haláláért? S ki áll majd elő a vigasztalással, az orvoslással, mikor a központokról kótyagos fővel, középkori életfilozofiával parochiába került ifjak a való élettel vívott tusáikban összetörve, megcsalódva, megalázva átkozzák a percet, melyben pályát választottak?!

Ne tessék ezekre a kérdésekre valami szenteskedő frázissal válaszolni, ezzel ezt a nehéz kérdést megoldani úgy sem lehet, de meg ezekre az apró mártirokra amúgy is nagyon bő lenne az igaziak, a nagyok véres palástja...

Valljuk be és állapotjunk meg ebben, hogy kóros állapottal, betegséggel állunk szemben itt, melynek súlyossága épen abban áll, hogy a beteg egészségesnek képzelet magát. S ha a képzelt beteget — bevált orvosi gyakorlat szerint meg lehet gyógyítani egészséges állapotuk suggestiójával, élőkeresztyén testvéreinkkel szemben ellenkezőleg az az első kötelességünk, hogy győzzük meg őket betegségük felől. S itt azután legyenek ők első sorban igazak és őszinték. Rázzanak le lelkükről minden odatapadt, idegen befolyást, vegyenek búcsút Spener Jakabék limonádéjától s térjenek meg immár az élővizek forrásaihoz. Jusson eszökbe, hogy a szelid és alázatos lelkű Krisz-

tus, ki az istenkáromló latornak is megtudott bocsánati, Isten-lelkének izzó haragjával, lángoló felháborodásával gyűlölte s ha szabad ezzel az erős kifejezéssel élnem : útálta a farizeusságot, kárhoztatta a betűrágó formalismust s a mások botránkoztatását. Jusszon eszökbe, hogy réges-régen meghaladott álláspont az, mely a kegyességet, a világ örömeiről való lemondás sötét, rideg tónusaiban keresi, hogy Isten előtt nem kedves dolog sem a testi, sem a lelki askétaság.

És hogyha mindezeknek tudatára jöttek, ismerjék el azt is, hogy előkereszttyenségük épen az étellel áll a legélesebb ellentétben s mint ilyen contradictio in adjecto — csakugyan betegség, mely gyógyításra szorúl. S mielőtt még irányzatuk nagyobb veszedelmeket okozott volna, keressék a gyógyulás útját, keressék a beteg lelkek egyetlen gyógyszerét : a Krisztust, de ne szájjal, hanem az újjászületni kész lélek erős és szent akaratával.

Mi pedig — halottak — nyujtsunk beteg élőttestvéreink felé megbocsátó, segítő békejobbunkat.

Papp László,

Ozory István.

Az embernek a nevelése száz esztendővel a születése előtt kezdődik — mondja szellemesen egy szociologus és e mondástól az igazságot elvitatni nem lehet. Boldog az, aki születése után olyan környezetbe

kerül, amely megfelel a születése előtti történetének ; nem kell küzdenie olyan nehézségekkel, amelyek gyakran legyőzhetetlenül tornyosúlnak a származásával, neveltetésével összhangban nem álló életviszonyok közt élő ember elé.

A születés előtti neveltetést is bizony figyelembe kell venni mindig az ember jellemének, képességeinek, lelki világának megítélésénél, — annál inkább a születés utánit. Igazi képet csak így nyerhetünk, — megérteni sok, olykor megfelfejthetetlennek látszó, olykor visszás megítélésre alkalmas tulajdonságot csak így tudunk.

Az Ozory István egyéniségének megértéséhez és értékeléséhez sem elég annyit tudni, hogy ő 1887-ben tanár lett a debreceni jogakadémián, meg hogy az előtt pár éven át ügyvéde volt a debreceni ekkleziának. Ha ki csak azt tudja róla, lehet, hogy különc embernek fogja tartani, aki — bármilyen lelkiismeretes buzgósággal teljesítette is kötelességét — talán sohasem vált olyan tipikus tanárrá és olyan hűség-érig egyházi emberré, amilyenek a debreceni professort elszoktuk gondolni. Ám ha ismerjük az ő életének korábbi folyását, felfejtődik magától előttünk sok érthetetlen s megnő a szemünkben és a maga kis tragédiája körében rokonszenves hőssé válik ez a kis szürke s élénk temperamentumu ember.

Ozory István egy új családnak lett alapítója. Az elei *Ottlik*-ok voltak. Felsőozori és kohanóci *Ottlik*ok, akik közül sok jeles és előkelő emberünk került ki

TÁRCZA.

Két ima

őzv. Tisza Kálmánné felett.

Vigasztalásnak örök kútforrása ! jóságos Atyánk ! Küld alá a vigasztalás balzsamát, a megnyugvás angyalát kesergő szíveinkbe ! Fájdalomba borult lelkeinket füröszd meg atyai kegyelmed és szereteted meleg sugáriban, szent Fiadért, a Krisztusért kérünk. Ámen.

Megtört szívvel, kesergő kebellet állunk meg előtted e gyászkoporsónál, édes Atyánk ! jó Istenünk ! A mi hitünk szemeivel tégedet keresünk, keressük a Te vigasztaló szent Lelkedet, mely megerősít, megnyugtat s megvigasztal bennünket.

Itt, ebben a hajlékban, amely e percben a Te szent hajlékoddá magasztosul, amelyben a megboldogultnak bölcsője ringott egykoron ; itt, ahol először láthatta meg a jóltevő napnak világosságát — itt, ahol gyermekéveinek s ifjúságának vidám napjai

lefolytanak, itt, ahol hosszas betegségéből felépülve, üdülést, s enyhületet kerestt, itt érte utól, Uram ! örök és megmásíthatatlan végzeted, — innen emeljük fel hozzád imádkozó szíveinket s kérjük tőled a kesergő szívekre a balzsamot, a megnyugovást !

Óh ! mert nagy és mélységes a gyász, a siralom, mely e főúri családot érte, melyre hívtál bennünket is, — midőn hideg koporsóba fektetted le a hálás szívű gyermekek és unokák szemefényét, a jóságos édesanyát és nagyanyát ; midőn elszakítottad egymástól a szerető testvéri és rokoni szíveket, midőn elvetted a szegények és nyomorultak, az özvegyek s árváknak egy földi gyámolatát, a jótékonyságnak egy angyalát, elvetted azt, akiben isteni lelkednek egy kiváló szikrája lakozott.

Nem panaszként törnek elő e szavak ajkainkról, jó Atyánk ! mert nagy veszteségünk tudatában is éreznünk kell kegyelmedet, melyet idvezült testvérünkkel 75 esztendőre kiterjedt életében megbizonyítottál.

Hiszen a Te kegyelmed volt az jó Atyánk ! mely őt, mint gyenge csemetét, kifejleszté s felnövelé, kegyelmed harmatcseppje füröszte meg szerető szívét

Az apja, Ottlik Ákos, még gazdag úr volt, egyik legelőkelőbb embere nemes Nógrádvármegyének, ahol pedig sohasem volt szükség fényes, nemesi családkban. Az anyja Gyürky leány, Gyürky Pálnak leánya. Azt mondják, a Jókai „Magyar nábób“-jának egyik modellje ez a Gyürky Pál lett volna, aki már hajlott korában vette második feleségül siteri gróf Vay Ábrahám legkisebb leányát s akinek ez utóbbi házasságából származott a később grófságot nyert Gyürky Ábrahám. De az Ábrahám gróf születése miatt maradt még elég juss a korábbi házasságból származott leányoknak is és mikor az ötvenes évek elején Ottlik Ákos elvette a Gyürky Pál egyik leányát, olyan fényes lakodalom volt Losoncon, hogy a pompához szokott nemes urak eme fészében is sokáig beszéltek róla.

Ebből a házasságból született Ozory István 1853 január 3-án. A bölcsőjénél bizony nem azt gondolták felőle, hogy tanítással keresi majd meg a kenyerét s szegénységben hal meg.

Pedig a szegénység korán utól érte. Az ötvenes-hatvanas évek súlyos politikai állapotai s azokkal járó átalakítások sok nemes család anyagi jóllétének ásták sírját. Ottlik Ákos is tönkre ment. Az életét itt Debrecenben fejezte be, mint kataszteri irattárnok. István akkor még fiatal fiú volt. Addig fényben, jólétben nevelték, hazai és külföldi legjobb iskolákban. Akkor egyszerre arra ébredt, hogy magának kell magáról gondoskodni. Mássá kell lenni egészen, mint ami addig volt.

a családi élet boldogságában, kegyelmed tápláló esője volt az, mely családi életfáján nemes gyümölcsöket termelt, — kegyelmed volt az érlelő napfény, mely idvezült lelkét megérlette mennyei csűröd számára.

Óh! ennyi sok áldásidért, ily nagy kegyelmedért, könnyeink között is — nem a panasz, a zúgolódás, hanem a hála s a megnyugvás magasztos érzelmeivel áldozunk tenéked!

Nem zúgolódunk hát, jó Atyánk! hanem, mint szent Fiadnak, a Krisztusnak igaz követői, megnyugvó lélekkel mondjuk: Atyánk! legyen meg a Te szent akaratod!

Csak arra kérünk, jó Istenünk! hogy ha megkeserítetted, vigasztald és gyógyítsd is meg sajnó szíveinket! Gyógyítsd és vigasztald különösen azokat, akiket az idvezült lelkéhez a legforróbb szeretet édes kötelékei fűztek, kik a föld poráig lesújtva keseregnek nagy fájaldalmukban, mert „leesett az ő fejüknek koronájuk“!

Vigasztald, nyugtasd meg őket azzal az édes, azzal a boldogító hittel, melyet szent vallásunk nyújt, hogy a siron túli örök élet boldog hazájában viszontlátják egykor elveszített kedvesöket, hogy az ő

Ő megkísérlette, hogy egészen mássá legyen. Még a nevét is letette, belügyminiszteri engedéllyel fölvevén az Ozory nevet. Ügyvédi vizsgát tett s megtelepedett Debrecenben, ahol a legkevesebben vannak abból a fajtából, amelyikhez ő maga tartozik. Belevegült Debrecen polgári társadalmába s úgy látszik, jól megtalálta a hangot az új környezetben, mert hamar népszerűvé lett, — törvényhatósági bizottsági taggá, egyházi ügyvéddé választották.

De ő maga még sem találhatta magát jól a szokatlan körben. Más környezetet keresett. 1887-ben a Kőrössy Sándor lemondásával megüresedett a debreceni jogakadémián a büntetőjogi tanszék. Ő ekkor 34 éves volt és immár harmadik életet kezdett.

A gentry-úrfiból lett civis-fiskális most már tudós tanárrá kívánt lenni. Tanár volt az unokatestvére — édes anyja testvérének fia — báró Roszner Ervin, a későbbi fiumei kormányzó is a váradi jogakadémián. Ez a pálya tehát az ügyvédeskedésnél megfelelőbbnek látszott.

Erős ellenfelekkel szemben megválasztották. A tanári székét az akaratemlétről tartott értekezéssel foglalta el, erősen polemizálva boldogult Öreg János-sal, aki tudvalevőleg tagadta az akarat szabadságát. Később azonban ő maga is áttért a kötött akarat elméletére s a büntetőjog kérdéseit mind ezen elmélet alapján magyarázta, igen érdekesen, nagy elmeállal s hallgatói figyelmét mindig lebilincselve. Nem sok kérdést tárgyalt egy-egy évben, — de a tárgyalt kér-

múlándó porrészei megpihennek ott, a családi sírboltban, a rég eltemetett, rég elsiratott nagynevű élet-társ porai mellett, az anyaföld édes kebelén, örökkévalóságra teremtett lelke pedig bizonyára megnyeri nemes és áldásos életének legnagyobb jutalmát, az idvességnek hervadhatatlan koronáját!

Így vigasztald fájó lelköket, így törölgesd hulló könnyeiket, hogy teljes megnyugvással mondhassák: „az Úr adta, az Úr elvette, legyen áldott szent neve érette“. Ámen.

Nyírbakta, 1913 július.

Hajdu Miklós,
rel. lelkész.

II.

Időnek és örökkévalóságnak Ura! szerető menyeyei Atyánk a Jézusban! A hit alázatával, a remény bizodalmaival, s a szeretet odaadásával emeljük fel Hozzád szemünket, szívünket; amidőn itt állunk e koporsó mellett, mint egy szent oltár körül, melyen a régóta gyászban járt özvegynék, a szerető édes anyának, és nagyanyának, a hűséges testvérnek és rokonnak, nagyon sokak előtt s előttünk is feledhet-

désekben mindig érvényesült egyéni, önálló felfogása. Éppen azért nagy kár, hogy irodalmi téren csak kis mértékben működött.

Szerette a tanítványait, akiket a családjához tartozóknak tekintett. A családjáért pedig mindenre kész lett volna. Valóságos rajongással vette körül gyermekeit s áldott lelkű feleségét.

Őszintén megsirattuk halálát, mely július 21-én hajnalban, váratlanul, szívszélhűdés folytán következett be. Temetése július 23-án délelőtt 10 órakor volt. A gyászos háznál dr. Erdős József kollégánk mondott valóban szép imádságot, amely mintául szolgálhat. A nyitott sír mellett pedig dr. Haendel Vilmos búcsúzott el a kartársak nevében, méltán elmondva Horatiussal „muitis ille bonis flebilis occidit, nulli flebilior, quam nobis“.

Azaz — dehogy méltán. Mi a mi veszteségünk annak a szelíd, jó asszonynak a veszteségéhez képest, akinek vállára hajtva fejét lehelte ki lelkét a megboldogult. Még a gyermekei sem veszítettek annyit, mint ő. Azok (István rendőrkapitány, Gyuri harmadik reáliskolai tanuló, Vilma és Anna) találnak még az életben, akit nem kevésbé szeretnek, akiben mindenüket megtalálják. Az özvegynek azonban a veszteség soha nem pótolható.

Nekik — s kivált neki — flebilior. De gyászoljuk mink is igaz szívvel a hűséges munkást s a lovagias gondolkodású, kollégiális érzésű kartársat, vidám

len jóságos nagyasszonyunknak dobogni immár megszűnt, kihűlt szíve pihen.

Csodáljuk és magasztaljuk Atyánk! itt is a te nagyságos hatalmat, végére mehetetlen bölcsességedet és kifogyhatatlan jóságodat! de egyszersmind gyarlóságunk és semmiségünk érzetében mélységes alázattal hajtjuk meg fejünket örök végzésed előtt!

Te a szeretet, hűség és önfeláldozás áldó melegét lehelled a női, hitvesi és anyai szívbe s ez által kimondhatatlan boldogságot, mennyei fényt árasztasz szét a családi és rokoni körben s a szerető szívekben.

Te a szívjóság, lelki nemesség, segítő részvét s fáradhatlan tevékenység nemes ösztönét oltod választottid kebelébe; hogy tudjanak együtt örülni az örülőkkel, még inkább együtt sírni a sírókkal; hogy fájó seb gyógyuljon, hulló könny száradjon kezök érintésén dús áldás fakadjon minden léptök nyomán.

Majd visszaveszed ismét Uram! mindezeket tőlünk; magadhoz hívod azt, kit áldásul adtál; hogy gyászfiatyal lengjen a bús hajlék felett s fájó bánat keljen szerető szívekben.

Óh miként értsük meg jó Istenünk! igazgató-

kedélyű barátot és e sorok írója gyászolja benne egyszersmind szeretett s mindenkor megbecsült tanárát is.

K.B.

Főtiszteletű Püspök urunk látogatása Máramarosban.

Az egyházi számadásból érdekesnek tartjuk közölni a következő főbb vonásokat: A máramaroszigeti református egyházközség az ő tragikus sorsra jutott egykori lelkipásztora, Szikszay Zoltán iránt olyan kegyeletes álláspontra tudott helyezkedni, hogy özvegyének és kiskorú árváinak az egyházi pénztárból évi 1200 K kegydíjat biztosított. (A debreceni egyházközség lelkési özvegyeinek 800 korona kegydíjat ad; igaz, hogy ezeknek nincsenek kiskorú árvái.) Az egyházi pénztárnak jelentékeny jövedelmi forrását képezik a sírhelyek díjai, a harangoztatási díjak, föld- és házbérek. Az egyházi adószedést 4%-os díjért a városi adóhivatal kezeli. Főbb címek szerint a következő bevételek szerepelnek az 1912. évi számadásban: Ingatlan után 9147 K 65 f. Kamat, évjáradék 9205 K 38 f. Egyházi adó 4243 K 23 f. Segélyek, vegyesek 6537 K 68 f. Kölcsönmaradvány pénzügyi betétekből kivéve 1000 K. Összesen 33,947 K 86 f. Kiadások: Személyi illetmények 12,436 K. Dologiak 2302 K 37 f. Jótékonyosság 289 K 37 f. Adók sat. 2535 K 69 f. Kölcsönvételek kamatai, törlesztések 7372 K 47 f.

sodnak bölcsességét, hogy kegyelmed nyilvánul még fájdalmas látogatásidban is? miként értsék meg a gyászolók, hogy jóságod bizonyossága az is, ha szeretűket elhívod körükből?

• Tudjuk jó Atyánk! hogy Te csak azoknak jelent ki bölcséséged titkait, akik Rád tekintenek az élet örömeiben épp úgy, mint a bánat könnyei között; kik a fájdalmak keresztjén is atyai kebledre hajtják le fáradt fejüket!

Ezért keresünk most mi is Téged; ezért könyörögünk most mi is Hozzád! Óh értesd meg hát velünk, hogy a Te jóságod nyilvánul nemcsak az életben s annak áldásiban, hanem a halálban s annak keserveiben is; — hogy így bár fájó, de gyermeki hálás szívvel tudjuk imádni szent nevedet még a koporsók mellett is, a halál kapujának sötét küszöbén is!

Kegyelmes Istenünk! hálát adunk neked ezen elköltözött s immár idvezült leányodnak egész földi életéért, melyen áldásodat megsokasítottad s mellyel a legtanítóbb példát adtad nekünk: miként lehet neked tetsző módon sáfárkodni a Tőled nyert talentumokkal kedveseink és embertársaink javára és a Te dicsőségére.

Vegyések 1396 K 62 f. Tőkésítés 5880 K. 05 f. Előre nem láthatók 84 K 92 f. Építés 1000 K. Fizetési előlegek 40 K. Összesen 33,337 K 49 f. Pénztári maradvány (forgalmi szám) 610 K 37 f. Kölcsöntartozás két rendbeli van, egyik 35,000 K, a másik 80,000 K. Ezenkívül tőkesegély kölcsöne is van 20,000 K, melynek a közismert módon 5%-os kamatát a közalap pénztára fizeti, tőketörlesztésül az egyházi pénztár 1½%-ot fizet a finanszírozó hitelezőnek. Kiemeljük, hogy a Szabó Aurél alapítványa 10,000 K, a Timár Pál alapítványa 12,000 K értéket képvisel. Kikölcsönzött tőkéje 33,000 K van az egyháznak, pénzügyintézeti betétje pedig 13,192 K 06 f. Értékpapírja 1400 K értékű. Ezenkívül Szabó Aurélné úrnőnek is van szép alapítványa, mely pénzügyintézeti betétben kezeltetik.

Az alapítványi vagyon természetben 21,800 koronát tesz.

A cselekvő vagyonérték 452,354 K 38 f.; szenedő vagyon: 114,964 K 93 f, és így a tiszta vagyoni erő 337,399 K 45 fillér. A számadással kapcsolatos munkálatok, az alapleltár mintaszerű formában vannak elkészítve. Általán az összes számadási dolgozatok külalak tekintetében sem hagynak fen semmi kívánni valót.

A lyceumi vagyonkezelésben az az egy pont igényel magyarázatot, hogy a kezelésért miért tartja tőkepénzét majdnem teljes összegében, de mindenestre tulnyomó többségben pénzügyintézeti kezelés

alatt, elég alacsony kamatláb mellett? A mai gazdasági viszonyok között a tőkének a közönségnél való jelzalogos elhelyezése két irányban jár a közre nézve jótékony eredménnyel: egyfelől a kölcsönkereső közönség tisztességes polgári nyereségnyújtás mellett meglábolható, elviselhető kölcsönhöz férkőzik, másfelől pedig a kölcsönző (itt a lyceum) a takarékpénztári nyomott kamatbevétel helyett, melyhez ráadásul csak utólagosan juthat, előlegesen két, három perccel több kamathoz juthat. Érthetetlen dolog (sőt megengedhetetlen is), hogy két ilyen gazdaságilag fontos tekintet megkerülésével a pénzügyintézeti részvénynek (tehát a sokszor nem ok nélkül ellenszenves tőke) juthatnak a betétek forgatása révén jelentősen magasabb osztalékhoz, egy nagy hivatást betöltő kulturintézmény kamatbevételének alább szállításával.

Kiterjedt a püspök úr figyelme a felekezeti iskolák megvizsgálására is. Három tanerővel igen izléses berendezkedéssel tart fenn fiú és leányiskolát az egyház. Kívánatos, hogy a felekezeti iskola, főként az intelligens szülőkkel szemben több vonzó erőt fejtsen ki a növendékek oda édesgetésével. Csaknem érthetetlen előttiünk, hogy a gyermekek inkább tódulnak az állami iskolákba, s így a mi iskolánk kissé néptelen. Az ügybuzgó lelkész és a presbiterium fontos feladatát képezi ennél a kérdésnél felfedezni és idejében elhárítani az akadályokat. A három iskola vizsgájt Rózsa Sándor, a kisérlet egyik tagja tartotta

Te ékesítetted fel őt a magas születés minden előnyével, testi és lelki kiválóságaival, anyagi és szellemi nagy kincseivel;

Te ruháztad fel őt a legszebb emberi s kivált női erényekkel, a nemes jellem, a szívjóság, lelki gyöngédség, buzgó vallásosság, odaadó hűség, benső családiasság, anyai önfeláldozás égi adományaival;

Te tetted őt minden nemes, fenkölt gondolkodású, hivatását érző s betöltő nőnek igazi testet öltött, ragyogó eszményképévé!

Isteni kegyelmed adománya az, hogy boldog omlékú férjének, hazánk egykori nagy fiának, nemzetépítő, küzdelmes, de dicső munkájában a leg-hívebb támasza, nehéz gondjainak oszlatója, borongó lelkének vidámítója volt;

Atyai jóvoltod áldotta meg őt a családi élet legdrágább kincseivel, olyan gyermekekkel, akikre tekintve, valóban elmondhatjuk: ilyen anyának csakis ilyen gyermekei lehetnek; és viszont: ilyen gyermekeknek csakis ilyen édesanyjok lehetett;

Megengedted neki érni, hogy láthassa unokáit olajf vesszőkként szépen növekedni, mint életfájának

kedves hajtásait, akikben való öröme a boldogság derűjével vonta be hanyatló napjait;

Jóságos szívének, gyöngéden érző, fogékony lelkének tevékenységére tágas tért engedte a jótékonyság széles mezején; ahol vigasztalni, sebet gyógyítani, nyomort enyhíteni, könnyeket törölni boldogsága vala;

Bús özvegységében s hanyatló élete szenvedéseiben Te vigasztalgattad a multak édes emlékével s szívéhez nőtt övéinek boldog örömmel;

Te tetted nyugodttá egy bevezett hosszú élet után a földtől s kedveseitől való megválását; hogy szülőtte földén, szerető karoktól ölelve ajánlhatta lelkét a Te szent kezébe!

Viszont aztán ő is, mint hűséges leányod, Te benned, Te veled, Te néked élt, hálás szíve minden érzelmiben s jó tetteiben tündöklő hite minden nyilvánulásiban!

Óh légy áldva tőlünk mindezekért, mi Atyánk, Istenünk!

De halld meg jó Atyánk azt is, ha áldó imánk hangjai közé bús sóhajtásnak, csendes zokogásnak panaszszava vegyül; lásd meg, ha a szívekből kicsor-

meg. Végül az egy terembe gyűjtött növendékekhez püspök úrunk intézett intő, buzdító szavakat.

Végül a presbiterium gyűlésén történt a beszámolás az egyház általános erkölcsi és anyagi helyzetéről. A lelkész két érzékeny sebre mutatott rá. Egyik a római katolikus körökben megindult élénk társadalmi, de felekezeti célok felé irányított mozgalom, mely éket készül verni az eddig békében lakozó felekezetek közé. A másik az alig 120 lelket számláló lutheránus atyafiak kísérlete, mely a velünk való egyházi közösségből kilépni próbálkozván, a protestánsok eddig együtt ható erejét készül gyengíteni. Egyebekben panasz alig lehet. S ezt nem csak a hit-erős, intelligens presbiterek buzgóságának, de annak a lelkes munkálkodásnak is lehet köszönni, melyet az egyház élén az egyháznak büszkesége, lelkes bajnoka, Szöllősy Antal egyházi főgondnok, kir. tanácsos lankadás nélkül kifejt.

Főtiszteletű püspökünk az egyházkerületi pénztárnoknak az egyházi számadások kifogástalan rendben lételére vonatkozó jelentését is meghallgatván, megnyugtatta s bátorítja a presbiteriumot.

Azt hiszi, hogy afelekezeti elfogultságszülte próbálkozások a máramarosszigeti értelmes közönség sorait a valódi krisztusi felebaráti szeretet vértjével felfegyverkezve fogják találni. Múló kísérletezés lesz az úgy itt, mint már másutt is volt. De azért a presbiterium álljon a várfalakon, legyen résen minden

dült fájdalom némán beszélő könnyekben folyik le a szomorú arcokon; hiszen Te alkottál úgy bennünket, hogy fájjon a mi szívünk, felfakadjon könnyünk, mikor a halál bús angyala elszólítja kedvesünket!

Szerető Atyánk! bal kezében a keserűség pohara, jobb kezében a vigasztalás kelyhe. Óh, nyújtsd immár felénk a Te jobbot; adj a kesergőknek vigasztalás és megnyugvás lelkét; mert Te vagy az, ki ha megsebesítesz, meg is gyógyítasz; ha megszorítasz, meg is vigasztalsz.

Küldd el azért a gyászban járókhoz, a szerető gyermekekhez, a kedves unokákhoz, a hűséges testvérekhez s mindazokhoz, kiket családi és rokoni kapesok vagy tisztelő érzelmek fűztek a megboldogulthoz, küldd el a vigasztalás szelíd angyalát; hadd mondja nekik, hogy aki kedves volt előttök, kedves az Előtted is s jutalmat vesz Tőled. Te magad mondjad nekik, hogy csak a por tér vissza a földnek porába, lelke — az égi szikra — mennybe száll. Nyugtasd meg őket, hogy kedvesül nem halt meg, hanem él nemes lelkei emlékében s él az ő szerető szívükben. Vigasztald őket kivált azon boldogító hittel, hogy akit most tőlük elszólítál, túl a síron, szebb hazában feltalálják, viszontlátják Te nálad!

támadással szemben. A lutheránus testvérek különváltási törekvésére nézve megjegyzi, hogy a liberális gondolkodás szempontjából az teljesen jogosult. Ebben őket ne akadályozzuk. Sőt az idősebb testvér támogassa a fiatalabbat, bár ő alig hiszi, hogy lutheránus testvéreink ilyen csekélyke számmal külön egyházat legyenek képesek fentartani. Egyebekben örömet fejezi ki a tapasztalt egyháziasság, a külső és belső rend fentartása felett. Köszönetet mond a páratlan buzgóságú, lelkes főgondnoknak s kéri továbbra is hathatós támogatását. Megemlékezve még a lelkes fogadtatásról, melyben olyan gazdag része volt itt lételének minden percében, áldást kért az egek Urától az egyházra, annak vezetőire, s szívélyes búcsút vett egyenként a lelkésztől, főgondnoktól és presbiterektől.

Június 25-én reggeli 7 órakor a Nagybocksóra való indulás előtt a szlatinai sóbányában a Ferencaknához kocsizott ki kíséretével együtt püspökünk. Szigetről egész kocsisor csatlakozott a távorókhoz. Megtekintették a beszakadt Kunigunda-akna tölcser alakú tátongó süppedését. A Ferenc-sóbányában szorgalmasan fejtették a munkások százai a kőshasabokat. A látogatókat a bányászok zenekara a hymnus hangjaival fogadta; fenn, a 126 méternyi mélység felett összehajló boltíven villanyos lámpák világítottak, egyik ponton valóban lángbetűkben sugározva le püspökünk nevét. Az akna bejárása s

Elköltözött hű leányodnak, ki az élet harcát immár megharcolta, pályafutását elvégezte, hitét megtartotta, leomlott porsátorát nyugtasd meg e sírház pihentető ölén, soha nem felejtett hű férje mellett, kit százszor meggyászolt, százszor megsirattott s kihez annyiszor ide zarándokolt; — — Hozzád szállt nemes lelkének pedig add meg a dicsőült lelkek hervadhatatlan koszorúját!

Minket végre taníts meg Uram kegyelmesen, hogy napjainknak rövid voltát értsük és magunkat oly bölcseséggel viseljük, hogy Te, a mi Atyánk, mi a Te gyermekeid legyünk életünkben és halálunkban, földön és mennyben, a mulandóságban és az örökkévalóságban. Ámen.

Elhangzott ajkainkról, mennyei jó Atyánk! az áldó imádság, az esdő könyörgés. Óh, felelj meg nekünk kedvező válasszal! Te jó vagy és meghallgatsz minket! Te hatalmas vagy és beteljesíted kérésünket; Te vigasztalás örök forrása vagy s meggyógyítod a fájó szívüket! Cselekedjed azért, hogy legyen nekünk a mi hitünk szerint most és mindenkoron. Ámen.

Geszt.

Szabó István,
ref. lelkész.

a munka megtekintése után püspökünk felöltötte ünnepi palástját, egy kimagaslóbb ponton a zenekar chorálszerű zenélésének elhangzása után megható imához kezdett. Tágas négyszögben vette őt körül a szokatlan látványra a szerszámokat lerakva, fővegeiket levéve a munkások nagy csoportja s áhítattal hallgatta a helyzet hatása alatt átszellemült lélekkel imádkozó püspökünket. A magas sóboltozatok zengve zúgták vissza az ima rezgő hangjait... mintha a magasságos mennyeknek ura szólott volna vissza felémelő, biztató hangokon: meghallgatom kérésteket, midőn a mélységből kiáltatok felém... Felejthetetlen lesz az óra, melyet itt tölték. A séppadt arcú munkások, kiknek sáppadtságát a bánya rémes fénye csak emelte, reménykedve, lélekben megújodva sietett vissza munkájához, s az ámen elhangzása után néhány perc múlva ismét a sötömegbe ékelt vas vésőkre irányzott ütemes ütések csattogásait hallottuk a nagy terjedelmű, rémes üregben. Aztán siettünk mindnyájan a lifthez, mely szerencsésen a napfényre emelt bennünket. A közel levő „Lajos“ fürdő gyors megtekintése után búcsút véve *Wiesner Adolf* főbányatanácsostól, aki lekötelező előzékenységgel kalauzolt a sóbányában, mindnyájan a máramarosszigeti vasúti állomáshoz siettünk, hol nagy közönség gyűtt össze a búcsúzkodásra. Még egy néhány kézszerítés s azzal éljen-riadalom közben ült a megérkezett vonatra püspökünk és utazott tovább, egyelőre Nagybocksóra.

Nagybocksó missiói egyházunkban a lélekszám mindössze 134-et tesz. Előbb a máramarosszigeti missiói körhöz tartozott. Az egyháztagnak a kincstári telepeken alkalmazott tisztviselőkből, munkásokból telnek ki. Ide tartozik még Felsővisó, Körösmező és Rahó is, együttvéve mintegy harmadfél száz lélekkel. A hívek egyrésze megy, másrésze jön s így az örökös hullámozás, költözködés, vándorlás nagyon nehézzé teszi a derék missiói lelkész, Takács Lajos munkáját. Püspökünk megérkezésekor több százra menő főből álló közönség lelkes éljenzése hangzott fel a nagybocksói állomáson. Szívélyes üdvözléssel vártak az érkező püspökre, ki a kissé emelkedett, de azért gyönyörű fekvésű, nyílt helyen épült parochiára sietett, melynek közvetlen szomszédságában áll a nemrég épített kisdud, izléses, tömör falú templom. Üdvözlő küldöttségek tisztelegtek, kiknek mindnyájának szívéhez megtalálta az utat a szívélyes püspöki válasz. Majd az ünnepélyes istenitiztelet vette kezdetét, amikor püspökünk felemelő hangú imádkozás után lelkesítő, buzdító beszédet intézett a gyülekezet tagjaihoz.

A presbiterium gyűlésén eleven vonásokkal rajzolta az apostoli buzgóságú missiói lelkész azokat a nehézségeket, amelyekkel itt a református egyház élethalál-harcot vív. Az egyház élete mintegy 20 évre

tekint vissza s ha meg tudott alakulni s fen tudta magát tartani, az jórészt az országosan eszközölt segélygyűjtésnek és a közalaptól nyert tőkesegély-kölcsönnek köszönhető. A missiói kör négy és fél közigazgatási járás területére terjed, tehát népünk itt nagy elszórttságban van elhelyezkedve. A református magyar ember nem is igen szereti az itteni munkakört. Természeti hajlama hamar elvonja innen. Így aztán a lakók folytonosan változnak s rendszeres egyházi adóztatásról nem lehet szó. Terhes a kincstári különböző gyárakban végzett munka (kénsav-, kén-, szoda-, chlormész-, gläubersó-, sósav-, salétromsavgyártás). A helybeli állami s felekezeti iskolákba járó növendékeinket a lelkész részleteti vallásos oktatásban, másutt idegen felekezetű tanítók pótolgatják a hiányt. A missiói lelkésznek nagy gondja van a református családok meglátogatására, azoknak számbavételére s reformált egyházunknak való hűségesség megtartására. A templom s a lelkészi lak igen jó karban van. A magyarság — bármely felekezetű is, hűen összetart. Azonban a támogatásra tovább is reá van utálva az egyház. Ezt kéri a lelkész egyházi főhatóságunktól jövőre is. Az egyház építkezési alapja 3007 K 72 fillér, mely kölcsönképen van elhelyezve. Bevételi forrásai 1912-ben: egyházi adóból 209 K 59 f, Visóról és Nagybocksóról; adományok 30 K 60 f. Perselypénz 25 K 64 f. (Szinte elképzelhetetlen!) Missiói segély 600 K, mely a lelkész javadalmát képezi a missiói szolgálatok teljesítéséért. Egész évi bevételök 5401 K 88 f, kiadásuk 4490 K 13 f volt, a maradvány 911 K 75 f. Jegyezzük ide, hogy ez a maroknyi gyülekezet a testvér szegény egyházak segélyezésére 33 K 80 fillért tudott kiadni 1912-ben. Tulmagasnak és terhesnek találjuk az egyházi közigazgatási költségterhét: 57 K 45 f.

Püspök urunk a látottak és hallottak után kijelenti, hogy teljes tudatával van annak az erőfeszítő közdelemnek, mellyel ez a parányi egyház az idegen felekezetek és anyanyelvűek között magát fentartja. A messze távolból, onnan az Alföld gazdag, népes rónáiról ezt sokan el sem tudják képzelni. Ide kell jönni annak, aki a helyzettel meg akar alaposan ismerkedni. Azt az árvaságot, mely itt a helyzetet uralja, a népes gyülekezetek nagy templomai körül csoportosult hívek nem sejtetik. De itt, a helyszínen megismerkedve a viszonyokkal, annál mélységesebben tudja méltányolni azt a kitartó állhatatosságot, mely híveinket az idegen tenger hullámainak ostromló csapásai között is fentartja. Az elismerés koszorúját tüzi a fáradhatatlan lelkész homlokára; elismerését fejezi ki a buzgó főgondnoknak, a presbiteriumnak. Kitartásra buzdítja őket továbbra is, s kijelenti, hogy kebelében a bocksói hívek iránt testvéri szív dobog s hatáskörében kész mindenkor nemes buzgó-

ságuknak, törekvésöknek segedelmére sietni. Isten minden jóra segítő és képesítő áldását kéri a gyülekezetre, annak kicsinyeire, nagyjaira.

A presbiterium gyűlésének befejeztével látogatás-tételekre készült püspökünk. A jelen levők, részint az idő rövidségére, részint a hullani kezdő esőre való tekintetből szabadkozni, sőt tiltakozni kezdtek a fáradtsággal járó látogatás ellen, kijelentvén, hogy épen olyan mértékben megtisztelve érzik magukat a főtiszteletű püspök úr szándékának meghallása után, mintha a látogatás már tényre lett volna. Püspökünk azonban tervéről nem mondott le s valamint másutt, úgy itt is sorba látogatta a különböző felekezetek lelkészeit, a közigazgatási tisztviselőket, s több más neves tényezőjét a társadalmi életnek.

Délben gazdag menüvel társas ebéd volt, melyen mintegy ötvenen vettek részt, felekezeti különbség nélkül Nagyboeskö intelligensei, főként a kincstári tisztviselők. Meleg hangú felköszöntők hangzottak el, megannyi fényes megnyilatkozása annak a tiszteletnek, mely püspökünket országszerte, még ezen a rejtett völgyben fészkelő társadalom részéről is elárasztja.

A jól végzett kötelesség tudatával és a kellemesen töltött néhány órai időzés emlékével kelt újabb útra ebéd végeztével püspök urunk. Előbb a rendelkezésre bocsátott két gépkocsi vitte az útasokat a Tisza jobb partján vágott országúton Nagyboesköthől Erdész-völgyig. Itt, a trebusai határban, a Tisza jobb partján, Szigettől mintegy 20 kilométer távolságban áll gyászos emlékü Rudolf trónörökösünknek több hozzátartozó melléképületekkel együtt egy csinos, emeletes vadász-kastélya. A hely régi neve *Kuzi* volt. A vadász-kastély közelében egy magaslatról elbűvölő kilátás nyílik a Tisza völgyére. A társaság kegyeletes érzések közt ment fel a magaslatra. Bizony, ott a feledés, az elmúlás szomorú tüneteivel találkozott. A pihenés fölkinálására állított lócák, melyeken bemohosodva, olvashatlanul száz meg száz név s kezdőbetű mosódik már el ama reményteljesebb időkről, ma már elkorhadt, rozoga állapotban nem nyújthatnak üdítő pihenést a fáradtsággal felvándorlott közönségnek... összetörnének a pihenni akaró alatt... Magának a kastélynak a felszerelése is untalan pusztul, vándorol Gyertyánliget felé, hova a vadásztelep áthelyezést nyert. Egyébként a néhai trónörökös ezt a helyet nem csak gyönyörű fekvéseért, hanem gazdag vadállományáért is kedvelte, ahol a vidékiek tudása szerint csak alig párszor fordult meg vadászatra.

IRODALOM.

Előfizetési felhívás. A tavaly augusztusban ez úton tett ígéretemhez képest ki akarom adni *Hóséa*

próféta könyvéhez írt kommentáromat, kérvén e vállalkozásomhoz az előfizetők támogatását. Mikor tavaly Ámóst kiadtam, arra számítottam, hogy azoknak a szakszerű kritikáknak és népszerű megjegyzéseknek, amelyek róla egyházi és theologiai lapjainkban meg fognak jelenni, a következő füzeteknél már hasznát vehetem. Fájdalom, ebben csalatkoztam. Csak a magam kritikájára voltam tehát utalva és annak eredményeképpen Hóséa kiadásában a következő két változtatást tettem: A héber szavakat átírtam magyar (és segítségül vett görög) betűkre, mert a nyomdával igen sok baj volt a zsidó-betűk miatt és talán a közönség egy része sem nagyon rokonszenvezett velők. A vitákat szűkebbre és lehetőleg hátrébb szorítottam. Előbb elmondom a magam nézetét, azután a nevezetesebb eltérő nézeteket ismertetem és azokkal lehetőleg keveset vitatkozom. Egyebekben megtartottam Ámós rendszerét és beosztását. A részletes magyarázat előtt itt is adom egy szakaszban az egész könyvet az eredeti alkatrészek és a későbbi növekedések, valamint a versforma feltüntetésével. Ez ugyan növeli a könyv terjedelmét, de nagyon szemléltető és a részletes magyarázat olvasását nagyon megkönnyíti. A munka terjedelme, bár Hóséa öt fejezettel több, mint Ámós. talán nem lesz nagyobb Ámósénál.

Hóséa egyike a legérdekesebb és eddig a legkivétebbé ismert prófétáknak. Hogy róla írt könyvem így kell kiadni, ha szégyen, nem az én szégyenem. *Előfizetési ára 5 korona*, amit postai utalványon kérek címemre *folyó évi szeptember 1-ig megküldeni*. Előjegyzéseket nem fogadok el, előfizetési íveket nem bocsátok ki és a munka csak annyi példányban fog megjelenni, ahány tényleges előfizető jelentkezik. Az előfizetők a könyvet október elején egyszerű bérmentes postai küldéssel fogják megkapni.

Végül jelentem, hogy az Ámós kommentárt, az előfizetők számát felfelé kikerekített mennyiségben nyomtatván, még van belőle 20 példány. Annak ára példányonként 5 korona és a postaköltségre 30 fillér, a pénz előleges beküldésével. Kolozsvár, 1913 július hó. *Dr. Kecskeméthy István*, theol. tanár, e. i. igazgató.

Meghívó

a VII-ik kongresszusra.

Az O. R. L. E. tagjait a VII-ik kongresszusra a választmány megbízásából azzal van szerencsém meghívni, hogy tekintettel a szőnyegre kerülendő tárgyak fontosságára a közgyűlésen lehetőleg teljes számmal méltóztassanak megjelenni.

A közgyűlés helye *Budapest* (később megjelölendő helyiségben). A közgyűlés ideje 1913 szeptember 30. (kedd) reggel 9 óra.

Szeptember 29-ikén délután 4 órakor választmányi gyűlést tartunk. (Később kitűzendő helyiségben.)

Szeptember 29-ikén este ismerkedés a Drechsler-féle söresarnok pincehelyiségében (a kir. Operával szemben).

Szeptember 30-ikán reggel 8 órakor istentisztelet a Kálvin-templomban.

(Szeptember 30-ikán délután később megjelölendő órában és helyen a M. Prot. Irodalmi-társaság közgyűlése.)

Október 1-én és 2-ikán délelőtt és délután belmissziói kurzus — később közzeendő program szerint.

Kedvezményes árú vasúti jegyeiről gondoskodva lesz. Pártoló tagok 1 kor. pártoló tagsági díj beküldése ellenében kapnak kedvezményes árú vasúti jegyeket.

Jelentkezés a kongresszusra és vasúti jegyekért szeptember 1-ig dr. Kovács Istváne gyesületi titkárnál.

Tárgyak :

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. 1912. évi számadás.
4. Indítvány a tagsági díjnak 10 koronára fel-
emelése iránt.
5. 1914. évi költségvetés.
6. Jelentés a Kálvineumról.
7. Jelentés az 1912. évi belmissziói kurzusról.
8. Magyarázatos biblia.
9. Dologházak felállítása.
10. Lelkeszi fizetésrendezés.
11. Az 1848. évi XX. t.-c. végrehajtása.

Baltazár Dezső,
püspök.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Baltazár Dezső.** A mi agilis, nagy tehetségű püspökünknek a neve sokszor megfordul a lapok hasábjain. Az a fáradhatatlan buzgóság és áldozatkészség, melyet a Kálvineum ügyében kifejtett magyarságot mentő akcióját folytatta; az a nemes, humánus életfelfogás, mellyel az elnyomottak, a szerencsétlenek segélyére sietett és a más vallásúakat is egyformán keblére zárta (csak ráfogás az, hogy dr. Baltazár a bármely felekezet ellen gyűlölködik; Böszörményben is a kath. plébános tett mellette nyilvánosan bizonyosságot); az a rejtenthetetlen bátorság, mellyel a liberális elvek lobogóját emelte s a haladás irányvonalát megtévedés nélkül követte, (még ha az a régen halálra keresett pártok révein keresztül vezetett is); országos figyelmet keltettek fel iránta és a legnagyobb népszerűséget szereztek meg neki. Nevelegnagyobb figyelmet és feltűnést váltotta ki. Ő volt, aki a helyes szociálpolitika követelményeire elsőben felhívta a figyelmet s foglalkozni mert ezzel a népek millióit, az államot és a modern társadalmat egyformán érintő kérdéssel. Ő volt az, aki a 48. XX., a kath. autonómia s az állami eredetű egyházi javak rendezése közt az összefüggést elsőben felismerte s a három kérdés olyan megoldására mutatott reá, mely szolgálata minden részre leginkább elfogadható. Amíg e kérdések helyesen meg nem oldatnak (pedig most már erre is rákerül a sor), nem lesz ebben a szerencsétlen országban nyugalom. S nem lesz addig sem, míg a felekezeti és állami

iskolák ellentétben állanak egymással s úgy a lelkesíti, mint a tanítói fizetések korszerűen nem rendeztetnek. Ime, ezek azok az okok, (a fenekestől felfordult országos állapotok mellett), amik dr. Baltazár Dezsőt most oda kényszerítik, hogy annak a munkának, amit eddig csak szűkebb egyházi körben s megyei környezetben végezett, mint Orle elnök, püspök, Hajdu megye bizottságának vezető tagja, országos alapot keressen és szélesebb kiutazást adjon. Emiatt vállalta el dr. Baltazár Dezső a nyirbátori kerület országos képviselői jelöltségét és pedig miután pártok feletti küldetéssel indul, párton kívüli programmal. Vállalkozása a legnagyobb fontosságú esemény. Ugy kommentálják a lapok is. Ugy fogták fel a kerület vezető emberei is, akik helyesléssel fogadták elhatározását. Ugy érezzük mi is, akik szerettük volna e lépéstől visszatartani. Az áldozatok miatt is, amiket hoz, a megpróbáltatások és félremagyarázások miatt is, amik reánk várnak. De nyilvánvaló, hogy neki magasabb rendeltetésű útja és küldetése van. Ez a nézete nagy tapasztalatokkal bíró elnöktársának, gróf Degenfeld Józsefnek és az ország többi nagyjainak is. S ebben nyugszunk meg mi is, midőn dr. Baltazár Dezső szeretett püspökünk képviselő jelöltségéről hirt adunk s úgy neki, mint a köznek megfelelő eredményt kívánunk.

— **A dr. Ozory István temetése.** Nagy és előkelő közönség részvétele mellett ment végbe a hirtelen halállal meghalt tudós kollégiumi tanár temetése szerdán d. e. 10 órakor a Vár-utcai gyászos háztól. Az árnyékos szép udvarra tették ki a koporsót, mely felett dr. Erdős József theol. tanár mondott megható imádságot. (Véletlenül nem volt lelkész, ki elvégezhette volna a temetést.) A méltóságosan gördülő, búszokogást kiváltó lelkészi szolgálat után Széll kántor a „Nincs már szívem félelmére” kezdetű feltámadást zengő versszakot intonálta. Ez hangzott el még a szabadgondolkodó tudós, tisztelt kartárs és szerető édes apa felett. Azután megindult a nagy gyászmenet a Kossuth-utcai temető felé, hol a nyitott sírnál dr. Haendel Vilmos szép költői lelkületű beszédével búcsúztunk el tőle. Legyen pihenése a csendes A. B. F. R. A. Óvéit pedig fedezze a szelíd részvét és a segítő szeretet. Itt közöljük a család és iskola kettős gyászjelentőjét is. Mély fájdalommal tudatjuk, hogy a felejthetetlen jó férj, gondos édes apa, nagyapa, após, vő és rokon felsőozori és kohánoci **dr. Ozory (Otlík) István** jogakadémiai nyilv. rendes tanár folyó hó 21-én hajnali 4 órakor, életének 61-ik, boldog házasságának 35-ik, akadémiai tanárságának 27-ik évében rövid szenvedés után elhunyt. Földi részait Egyháztér 8. sz. alatt levő lakásáról a református egyház szertartása mellett folyó hó 23-án, szerdán délelőtt 10 órakor fogjuk a Kossuth-utcai temetőben örök nyugalomra helyezni. Debreczen, 1913 július hó 21-én. dr. Ozory Istvánné Benkó Vilma bánatos özvegye. özv. Benkó Albertné anyósa. ifj. Ozory István és neje Luby

Anna, Ozory Vilma, Ozory Anna, Ozory György gyászoló gyermekei. Ozory Aladár unokája. Az egész rokonság nevében is. A debreceni ref. kollégium tanárai és tisztviselői szomorúan jelentik, hogy őszintén tisztelt és szeretett kartársuk *dr. Ozory István* akadémiai nyilvános rendes tanár, az 1904—5. tanévben volt akadémiai igazgató, a jogi karnak több évben volt dékánja 1913 július 21-én reggel, 61 éves korában, 26 évi buzgó tanári működés után, szívszélhűdés folytán meghalt. Temetése július 23-án délelőtt 10 órakor lesz az Egyháztér 8-ik számú háztól a református egyház szertartása szerint a Kosuth-utcai temetőbe. A hűséges munkatárs és szeretett barát emléke legyen áldott.

— **A Nyugat támadása.** Őszintén megvalljuk, hogy mi a Nyugat és a körülötte csoportosuló írók dolgaiban nem tudtunk gyönyörködni. Ha mégis itt-ott ez irány követői mellett szót emeltünk, az csak azért történt, mert a haladás útjait mindenfelől nyitva szeretjük látni s a Sturm und Drang lecsillapulta, a nyugatosok költészetének kialakulta és megtisztulta után, ettől az iránytól is sokat várunk az új magyarság összefoglalására nézve. Hogy ez a kialakulás és megtisztulás olyan lassan megyen, hogy ez a poézis és literatura ma jóformán az erotikát szolgálja s valóságos terheltség színezetét viseli magán, meglehet érteni. Ilyen lehet az iskolai s mindenféle fegyelem alól kiszabadulók lelki állapota és dac költészete. Majd lesz az más is. Azt az eljárást azonban, amit ezek az előrehaladott irodalmi anarkisták velünk szemben követnek, semmiképen sem tarthatjuk természetesenek. Az Adi Endre és Jászi Oszkár vezetése alatti enciklopédisták bennünket protestánsokat egyfelől állandóan támadnak, másfelől meg szövetségeseeknek invitálnak. Felettünk meghúzzák a halál-harangot, dicsérik és magasztalják a katholicizmust s aztán közös küzdelemre lelkesítenek a katholicizmus ellen. Ez a tartalma annak a maró kritikának és támadó cikknek, mely valami degenerált állítólag „keresztül-kasul“ 300 éves protestáns család sarjának tollából a Nyugat legközelebbi számában megjelent. A kritikát, ha még olyan vitriolos tollal írták is, tudomásul vesszük, a tükör, ha még torzít is, előmozdítja a megismerést s a megnevelt hibák, mint a góreső alatt a bacillusok, jobban meglátszanak. Maga a támadás és a taktika azonban igaztalan, helytelen és mindenek felett taktikátlan. Különösen akkor, midőn tény az, hogy mi magyar protestánsok is a haladás irányában vagyunk elhelyezkedve. A protestáns egyház az, mely a haladás és fejlődés elveit dogmatikailag is kiképezte és hogy úgy mondjuk, hitcikké emelte. Lehet más egyház tagja is szabadon (mert mindenütt akad ilyen) gondolkozó, de az mindenütt szembe találja magát egyháza hivatalos felfogásával. Nálunk viszont a haladás kerékkötője, (mert mindenütt akad ilyen) áll az egyházzal szemben. Ez pedig mégis csak valami ebben a mai árvizes világban is. A Nyugat támadását azért mi határozottan visszautasítjuk és a Szabó Dezső-féle keserédes csúcsoros daliákat egyszerűen lesajnáljuk. A támadás maga azonban részletes tárgyalást érdemel s erre, ha más nem akad, aki a keztyűt felvegye, már előre jelentkezünk.

— **Dr. Mathews halála.** Őszinte részvétellel közöljük a *Presbiteri Világszövetség* főtítkárnak, a nálunk

is ismert *Dr. Matheswnak* július 5-én Londonban bekövetkezett halálát. Előbb newyorki, majd quebeci theologiai tanár volt a délceg öreg úr, majd a Presbiteri Világszövetség választotta meg főtítkárául, amely tisztséget 86 éves korában bekövetkezett haláláig megtartotta. Az ő tulajdonképeni munkássága a Presbiteri Világszövetség megalakításában s szervezésében domborodik ki. Hazánkat többször meglátogatta s állandó érintkezésben volt a kálvinista egyház vezető férfiival. Legutoljára 2 évvel ezelőtt volt nálunk, mikor a Presbiteri Világszövetség Budapesten tartotta naggyűlését. Akkor volt Debrecenben is s mindnyájan megbámultuk hatalmas termetét s ékes-szólását. Az aberdeeni világgyűlésen nagyon kedvezően nyilatkozott hazánkról s a magyarok vendégszeretéről, kiküldöttjeink tiszteletére pedig ebédet is adott a Grand Hotelben. A világ kálvinistái egy erős hitű kálvinistát, hazánk pedig egy önzetlen jó barátot veszített halálával. Áldott legyen emlékezete!

— **A nyiregyházi ref. leányinternátus ajánlata.** A Kálvineum végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy nemcsak a fiúk neveltetési segélyezését kezdi meg az 1913—14. tanévben, hanem a leányokét is, olyformán, hogy 15 leány részére 200—200 korona évi segélyt ad s a szülők tetszésük szerinti helyre s iskolába adhatják leányaikat. E határozattal kapcsolatosan, a közép- és felsőszabolcsi egyházmegye leányinternátusának igazgatótanácsa szintén elhatározta, hogy méltányolva a Kálvineum törekvését, az általa segélyezett leányokat 400 korona ellátási díj fejében felveszi a Nyiregyházán levő s a mai kor igényeinek teljesen megfelelő, tágas ebédlő, háló és tanuló szobákkal, parkirozott udvarral ellátott internátusába, holott ezen díj ellenében csakis az internátust fenntartó egyházmegyék lelkészeinek s tanítóinak gyermekei vétetnek fel a szabályok értelmében. Így tehát e helyen a tanítató özvegyeknek csak 200—200 K-val kell az évi teljes ellátási összeget pótolni. Ezen internátusba, a fenntartó egyházmegyék kötelekébe nem tartozó református gyermekek 500 K, más felekezeti gyermekek 600 K ellátási díj mellett bárhonnan felvétetnek. A felvétel iránti megkeresések a *nyiregyházi református lelkészi hivatalhoz* intézendők. Ajánljuk ezen nagy gonddal vezetett internátust a tanítató szülők szíves figyelmébe.

— **Diákgyűlés.** A Magyar Evangéliumi Keresztény Diákszövetség június 29—július 6-ig tartotta VII. nyári gyűlését Felsőszeliben (Pozsonymegye). Ez a gyűlés hatalmas bizonyosságot szolgáltatott arra nézve, hogy a modern kultúrembernek egyetlen élet-principiuma lehet a Názáreti Jézus Krisztus. Valóban csodálatos, hogy most kezdünk tudatára jutni annak, hogy mily fontos a társadalom leendő vezetőinek

lelkész akadályoztatása esetén templomi szószéki szolgálat, kántor akadályoztatása esetén kántori szolgálat.

Pályázati kérvények alulírotthoz küldendők 1913 augusztus 9-ig. Csak férfiak pályázhatnak. Személyes megjelenés előnyös. Állás augusztus 31-ig elfoglalandó.

Börvény, Szatmárvármegye, posta és vasúti állomás, 1913 július 22.

Havas Gyula,
ref. lelkész.

Pályázati hirdetés.

A debreceni református egyház pályázatot hirdet g (három) tanítói állomásra, melyek közül az egyik újonnan szervezett férfitanítói, a másik újonnan szervezett nőtanítói, a harmadik halálozás folytán megüresedett nőtanítói állás.

Fizetés: 1. a) Az egyház pénztárából 100 K. b) Államsegélyből az 1913. XVI. t. c. 4-ik §-ában megállapított összegig való fizetésekiegészítés. 2. Évi lakáspénz az egyháztól 480 K. 3. Kertválság az egyháztól 20 K.

Kötelesség: Egy vagy két osztály, rendkívüli esetekben több osztály tanítása a tiszántúli református egyházkerület által megállapított tanterv szerint. (A férfitanító, ha leányokat tanít, csak nő ember lehet, vagy ha nő, egy év lefolyása alatt tartozik megnősülni s bármely osztályban a női kézimunka tanítására is köteleztetik. A nőtanító a női kézimunkát bármely osztályban tanítani köteles.)

A kérvényhez csatolandók: keresztlevel, oklevél, időrendben esperesileg megerősített szolgálati bizonyítvány, legújabb keletű orvosi bizonyítvány, az állam vagy más felekezet tanítóképzőjében nyert oklevél mellett a vallástanból és az egyházi éneklésből s ennek tanítási módszertanából valamelyik református egyházkerület tanító (tanítónő) képesítő bizottságától nyert bizonyítvány. Nőtanítónál lelkészi bizonyítvány arról is, hogy a pályázó férjes, özvegy vagy hajadon-e?

A pályázati okmányok 1913. évi augusztus hó 16. nap délután 5 óráig Szele György iskolaszéki elnökhöz (Piac-utca 37.) küldendők vagy adandók be.

A megválasztott férfi vagy nőtanító, az iskolaszéki elnök által kijelölendő állomást 1913. évi szeptember 1-én elfoglalni köteles s a debreceni református tanítók segélyegyletének kötelezett tagja.

Kelt Debrecenben, a református egyház presbiteriumának 1913 július 20-án tartott gyűléséből.

Kovács József,
főgondnok.

Dicsőfi József,
lelkészelnök.

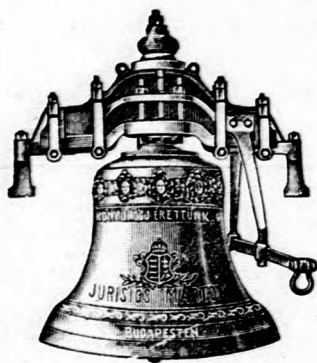
Dr. Juhász Ignác, Nagy Sándor,
h. főjegyző.

Pályázat.

A hegyközpályii református egyház pályázatot hirdet orgonista kántor-tanítói állásra.

Javadalom: A) Tanítói fizetés: 8 kat. hold 1000 öl szántó és rét haszonélvezete legeltetési joggal 88 K. Tűzifaválság 64 K. 85 tanköteles után búzaválság 102 K. Tandíjválság 125 K 80 f. Borválság 95 k 20 f. Örletési általány 12 K. 1400 öl beltelek haszonélvezete 40 K. Ismétlődő tankötelesek után tandíjválság a községtől 50 K. Összes tanítói fizetés 577 K. Az államsegély az 1913. évi XVI. t.-c.-nek megfelelően intéztetik el. B) Kántori fizetés: készpénz 33 K 60 f. Búzaválság 176 K. Borválság 100 K. Tűzifaválság 64 K. 8 nagytemetés után stóla 16 K. 14 kistemetés után stóla 14 K. Természetben való tisztes lakás kerttel. Összes kántori javadalom 403 K 60 fillér. A földek után az adókat az egyház fizeti.

Kötelesség: Az I—VI. vegyes osztályú elemi népiskola tiszántúli egyházkerületi tanterv szerint való tanítása, ismétlősök, konfirmandusok, énekkar tanítása, orgonista-kántori teendők végzése, kanonikus órákon és a lelkész akadályoztatása esetén predikálás, egyháztársadalmi munkában való segédkezés, jegyzőkönyvek vezetése.

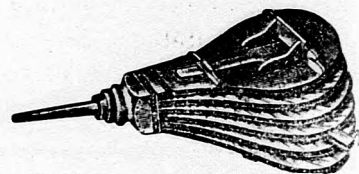

Jurisics Márton

fúvó-, szerszám-, harangöntő- és felszerelő gyár

Budapest, VI. ker. Rózsa; utca 51/53 szám.

Szállítok tiszta tömör érees hangú harangokat, Pozdech-féle forgatható öntöttvas koronával szerelve. Elvállalom kikopott csapoknak, csapágynak javítását. Készíték, fúvókat, kovács-tűzhelyeket, emelő-esigafejeket, láncos és esaváros esigákat, furógépeket, ülőt, satut, s minden e szakba vágó munkát. Mindenemű gépmunkát készíték rajz vagy méret után. Jutányos árak, pontos és tisztességes kiszolgálás. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Személyes megjelenés, próbaéneklés és orgonázás előnyös. A földek haszonélvezetébe a megválasztott az 1913 gazdasági év végével lép. Az állás f. évi szeptember 1-én elfoglalandó.

Szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények címekre 1913 augusztus hó 16. déli 12 óráig nyújthatók be.

Hegyközpályi, 1913 július 20.

Bácsy Gyula,
ref. lelkész isk.-széki elnök.

akarják nyerni, kellően (születési-, érettségi-, hadkötelezettségi-, orvosi bizonyítvánnyal s képesítettségüket igazoló okirattal) fölszerelt s a h. tanári állásnál a főiskolai igazgató-tanácsához, a r. tanári állásnál pedig az egyházkerületi közgyűléshez címzett folyamodásukat 1913 szeptember 5-ig küldjék be a ref. főgimnázium igazgatóságához Pápára.

Pápa, 1913. évi július hó 10-én.

Dr. Antal Gábor,
ref. püspök.

Gróf Tisza István,
egyházker. főgondnok.

Pályázat tanári állásokra.

A dunántúli ref. egyházkerület pápai főgimnáziumánál az 1913—14. tanévben betöltendő lesz egy ideiglenes helyettes tanári állás s egy újonnan rendszerezített rendes tanári állás.

A helyettes tanári állásra, mely a kinevezett rendes tanár szabadságoltatása folytán csak az 1913—14. tanévre töltetik be, olyan tanárok, illetőleg tanárjelöltek pályázhatnak, kiknek szaktárgyaik német-magyar. Okleveles alkalmazott javadalmazása 2000 kor. ; akinek nincs oklevele, 1600 koronát kap.

A rendes tanári állásra német-latin képesítéssel bíró tanárok, illetőleg tanárjelöltek pályázhatnak. Ennek az állásnak a javadalma : a) Törzsfizetés 2400 korona, melyet az állam megfelelően kiegészít ; b) Lakáspénz 700 korona a VIII. fiz. osztálynak megfelelő törzsfizetés mellett 910 korona ; c) Korpótlék, melynek számításánál a más intézetnél r. tanári minőségben töltött szolgálati évek teljesen tekintetbe jönnek, öt évenként 200 korona ötször.

Az állásra megválasztott r. tanár jogos és kötelezett tagja az 1894. XXVII. t.-c. alapján létesített orsz. tanári nyugdíjintézetnek.

A kötelező heti órák száma mindkét állásnál 20. Azok a református, illetőleg ág. hitv. ev. vallású tanárok és tanárjelöltek, akik az állások valamelyikét el

Pályázat.

A makói református egyház pályázatot hirdet a honvéd-városrészi egyik tanítói állásra.

Fizetés : 1. 1235, azaz egyezerkettőszázharmincöt korona az egyház pénztárából előleges havi részletekben.

2. Szabad lakás (amely áll 2 szoba, konyha, kamarából) évenként kétszeri tisztogatással és kerttel.

Kötelesség : Az iskolaszék által évről-évre meghatározott osztályok tanítása a tiszántúli református egyházkerület által megállapított tanterv szerint, jelenleg I. vegyes osztály.

A kérvényekhez, a szükséges okmányokon kívül, a folyamodó kifogástalan egészségi állapotát igazoló s legújabb keletű orvosi bizonyítvány is csatolandó s az így felszerelt kérvények 1913. évi augusztus 12. napjáig bezárólag, alulírottához küldendők.

Az állás 1913. évi aug. 29-ig elfoglalandó.

Jegyzet : minthogy a makói református tanítói kar nagy ünnepek alakalmával, külön díjazásért, templomi énekkari szolgálatot is teljesít ; evégből egyenlő képesítés mellett, a tenorprim hanggal bíró férfipályázók elsőbbségben részesülnek.

Makó, 1913 július-hó 19.

Berezky László,
ref. lelkész, iskolaszéki elnök.

Harmonium, Hegedűk, Tárogatók

és a többi hangszereket általánosan elismerve legjobban szállít

Magyarország legnagyobb hangszergyára, Stowasser J.

csász. és kir. udvari szállító, színházak, zeneakadémiák, iskolák és a hadseregszállítója, a RÁKÓCZITÁROGATÓ feltalálója,

BUDAPEST

II. LÁNCID-UTCA 5. SZÁM.
GYÁR: ÖNTŐHÁZ-UTCA 3. SZ.

AAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAAA

Régi hangszerek vétele és becserélése. 0000

ÉRJE GYZÉK minden egyes hangszerről külön küldetik.

Pályázat,

a makói református egyházban egy (tanyai) külterületi hitoktató-lelkészi állásra.

Fizetés: 2000 (kettőezer) korona, melyben a lakbér is benne foglaltatik és 600 (hatszáz) korona fuvardíj havi előleges részletekben az egyház pénztárából.

Kötelesség: Jelenleg 8 tanyai I—VI. osztályú iskolában a hittan és énektanítás heti 2—2 órán. Ha azonban a szükség úgy kívánná, akkor e nyolc iskolán kívül még 2 (kettő) iskolában is köteles lesz a megválasztott tanítani.

Minden vasárnap d. e. más és más iskolában istentisztelet tartása az előre megállapított beosztás szerint, a belmisszió munkájában s esetleg rendkívüli szükség idején a lelkészi munkában is, segédkezés.

Tanítói oklevéllel bírók és zenében jártasok előnyben részesülnek.

A szükséges okmányokkal, — mely okmányok közül a pályázó kifogástalan egészségi állapotát igazoló s legújabb keletű orvosi bizonyítvány sem hiányozhatik — felszerelt kérvények 1913 aug. 20-ig alulirothoz küldendők.

Az állás, mely most ideiglenes és szervezés alatt áll, ez alkalommal is csak egy évre töltetik be. Ez azonban nem zárja ki azt, hogy az illető, ha közmegelegedésre működik, tovább is ne alkalmaztassék és esetleg ne véglegesíttessék.

Az állás 1913. évi szeptember 5-ig elfoglalandó.
Makó, 1913 július hó 19.

Bereczky László,
ref. lelkész iskolaszéki elnök

Pályázat.

Az erdélyi református egyházkerület theol. fakultásán szervezett *egyház történelmi és egyház jogtani* rendes tanszékre pályázat hirdettetik.

A megválasztandó tanárnak kötelessége a theol. fakultáson rendes előadásokat tartani az e tanszék-

hez kötött tudományokból (egyház történet, irodalomtörténet, egyház jog- és alkotmánytan, dogmatörténet, ezek segédtudományaiból és szemináriumokat, speciális collégiumokat adni) a konventi tanterv és a fakultás tanulmányi rendjének rendelkezései szerint. Az előadások maximális heti óraszámát jelenleg a törvényben megszabott: 10. Másnemű kötelességeit az egyházi törvények, a theológiai akadémiák tan- és vizsgarendje, a fakultás törvény és rendtartási szabályai s általában a jogosult hatóságok törvényes rendelkezései szabják meg.

A megválasztott tanár az erdélyi református egyházkerület központi nyugdíjintézetének jogosított és kötelezett tagja. Javadalma évi 4800 korona alapfizetés, évnegyedes előleges részletekben; öt ízben esedékes ötödéves korpótlék és pedig az 1., 2., 4. és 5. korpótlék évi 600—600 korona, a 3. korpótlék évi 800 koronában megállapítva, mely fizetés természetével bír; továbbá természetbeni lakás, vagy megfelelő lakáspénz a theol. fakultás jelenleg érvényben levő lakásszabályzata rendelkezéseinek értelmében.

Pályázhatnak oly egyének, kik az E. T. VI. t.-c. 109. § ában, illetőleg annak két első kikezdésében előírt kellékeknek megfelelnek, illetőleg a rendes theol. tanárookra megfelelő képesítéssel bírnak.

A választás a folyó évi őszi egyházkerületi közgyűlésen fog megejtetni.

A megválasztott tanár állását 1914 évi szeptember 1 én köteles elfoglalni.

A pályázati kérvények a minősültséget és képesítettséget igazoló okmányokkal, az irodalmi működést is feltüntető mellékletekkel, életrajzi vázlattal, szolgálati és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve, az erdélyi ref. egyházkerület közgyűléséhez címzetten, folyó évi október hó 15. napjáig a theol. fakultás előjáróságához (Kolozsvár, Bocskay tér 1. sz.) nyújthatók be.

Az erdélyi ref. egyházkerület igazgatótanácsának Kolozsvárt, 1913 július hó 3 án tartott üléséből.

Dr. Kenessey Béla,
püspök, elnök.

Ifj. Péter Károly,
egyhker. titkár, előadó.

Alulirottak a legmélyebb tisztelettel bátorodunk a Nagytiszteletű lelkész és kántortanító urakat értesíteni, hogy a pécsi Angster S. és Fia, orgona- és harmonium-készítő cégtől megválva, ismét Egerbe, önálló működésre térünk vissza. Ajánlkozunk a legújabb légnymatu pneumatikus esőrendszer szerint épült orgonák készítésére. Mindenemű orgonák átalakítását, javítást és hangolását mérsékelt árban és lelkiismeretes pontossággal teljesítünk. Orgonák jókarban tartását az ország bármely részében elvállaljuk. Teljes tisztelettel

Cseh István és Fia

orgona- és harmonium-készítők

Egerben,

Kovács János utca
19. szám, saját ház.

Pályázat.

A nagyvárad református tanítónőképző-intézetnél az 1913—14-ik iskolai évre egy ideiglenes helyettes tanítónői állásra pályázatot hirdetek. — Pályázhatnak tanítóképzőintézetekre, középiskolára, felsőbb leányiskolára vagy felsőbb nép- és polgári iskolára a magyar és német nyelvi, illetve a nyelvtörténeti szakra képesített olyan református vallású nők, akik a tornatanítására is képesek és ezen utóbbi képességüket igazolni tudják. Javadalmazása évi 1000 kor. fizetés és az intézettel kapcsolatos internátusban lakás és teljes ellátás, minek ellenében az internátusban felügyelői teendők végzendők. Tanítandó tárgyak a magyar és német nyelven kívül a torna, összesen heti 20 órában. A megbízatás egy évre szól s az állás legkésőbb 1913 szeptember 5-én elfoglalandó.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérvények címekre 1913 augusztus hó 29-én déli 12 óráig nyújthatók be.

Nagyvárad, 1913. évi július hó 12-én.

Sulyok István,

ref. esperes, ig.-tanácsi elnök.

Pályázat tanítói állásra.

A máramarosszigeti református egyház elemi iskolájának nyugdíjazás folytán megüresedő tanítói állásra pályázatot hirdetek. Ezen tanítói állással az I—II. fiúosztály tanítása van egybekötve. Köteles továbbá a megválasztandó tanító a nem református iskolába járó református vallású növendékeket együtt összesen heti egy órán az egyházi éneklésre tanítani, az egyház vegyes énekkarát vezetni s az orgonistakántort akadályoztatása esetén az orgonista-kántori teendőkből díj nélkül, temetéseknel a temetési stó'a fejében helyettesíteni.

Javadalma az egyház pénztárából 780 korona havi előleges részletekben; az 1913. évi XVI. t.-c. értelmében megfelelő állami fizetéskiegészítés; nőtlen tanítónak 250 korona lakáspénz, nős tanítónak a város lakbérosztályának megfelelő összeg.

Pályázhatnak orgonázni tudó református vallású férfi-tanítók. Pályázati kérvények alulírottához folyó évi augusztus hó 20-ig adandók be. Az állás a jelenlegi tanító nyugdíjazásának befejezte után, remélhetőleg már folyó évi szeptember hóban, el lesz foglalható.

Máramarossziget, 1913 július 18.

Bede László,

ref. lelkész, isk.-széki elnök.

Felölős szerkesztő: FERENCZY GYULA Dr.

Munkatársak: Soltész Elemér, dr. Veress István.

Tavaszi, nyári árjegyzék kivonata

Neumann M.

cs. és kir. udvari és kamarai szállító férfi-, fiu- és leánykaruha üzletéből

Egysoros sacco-öltöny

tartós, jó, angol divat cheviotból, divatos minták 38—, 44—, 52—, 58—; Valódi kék cheviotból 44—, 48—, 60— K-ig; Csíkos divatkamgarnból, pótol mérték szerinti rendelést 66—, 70—, 84— K-ig.

Teljes Ferenc József-öltöny
finom fekete meltonból 86— K.

Jaquet és mellény

fekete Himalaya-cheviotból, legdivatosabb facon, 66— korona.

Egyes fekete dosking nadrág

17—, 24— koronáig.

Divat-nadrág

kamgarnból, 16— K-tól feljebb.

Felöltő

divatos angol sávós vagy kockás cheviotból, bélés nélkül, harangszabás 36— koronától feljebb.

Eredeti angol eső-köpeny

drapszinü gummisszövetből, allómell, Raglán ujjakkal 50— kor.

Felöltő

felbő, mérsékelt haranggal és sarkos bevágással, hosszú facon, kézelő hajtókával v. anélkül, egyszínű szürke Shettland 32—60, K-ig sávós angol Homespun 40—70 K-ig, doublszövetből 48—90 koronáig.

Körgallér rövidebb és hosszabb.

Turista-, vadász-, sport-, kerékpár gallér csuklyával v. anélkül, zsolnai loden, minden színben 28—32, vízhatlan teveszőr 26—32—36, zsolnai és angoldivat cheviot 28—36—40.

Felöltő ifjaknak 12—16 évesig

Bluzos kosztüm

kék cheviot 20 K, szürke vagy drapp divatszövet, csinos minták selyem csokorral 16 K-tól feljebb.

Vadász-kosztüm, iskola-kosztüm, kétsoros felöltő

6—15 éves leánykáknak, angol divat cheviotból, bélés nélkül 30 K.

Egybeszabott ruhácskák

3—10 éves leánykáknak kék kamgarn-cheviotból, elől üregránccal, sima hátulja, alul plissével, matröz gallér, fehér sujtással, arany gomb lakóvval 28 koronától feljebb.

Norfolk kosztüm

mellénnyel 9—15 éves fiuknak, célszerű kockás vagy divatos szövetekből nadrág pánntal vagy térdnadrág 32 koronától feljebb.

A Nagytiszteletű lelkész urak és a n. é. uri közönség b. figyelmét fel.. hívom 20 éves törv. bejegyzett ..

FÉRFI SZABÓ

cégemre (üzletemre), melyben a leg-elegánsabb angol és magyar divatu uri ruhákat, **papi palástokat** és **fővegeket**, sikkes vasuti és katonai egyenruhákat készítek.

Tartalékos tisztek, tisztjelöltek és egyéves önkéntesek teljesen előírás szerint lesznek felszerelve.

++ Teljes tisztelettel ++

Prelovszky András
papi, egyenruha és uri szabó
Debrecen, Kossuth-u. 4.

Tintner J. E.

kaucsuk- és fémbélyegző-gyár és véső műintézete Budapest IV. Kigyó-tér 5 sz.

Készít mindennemű címtáblákat zománcból, sárga- és vörösrézről, horgany és rézöntvényből raktáron tart számozó és keletjelző bélyegzőket. Zománc táblákat mindennemű felirattal. Zománc és vésett számokat. Pleh chablanokat bélyegző, vánkösök és bélyegző festéket, ugyszintén kimoshatatlan ruhajelző tintát fehérműek jelzésére. :: :: :: ::

BUTOR

részletre és készpénzért igen jutányos árban kapható **Kovács Mihály** butorraktárában **Budapest, VII., Óvoda-u. 44.** (Garay-tér sarok). E lapra hivatkozók 10 százalék árengedményben részesülnek.

HA OLCSÓN

(partieban) akar vásárolni

: közel a vonathoz :

uri, női divat, rövidáru, bluz, pongyola, gyermek-ruhaszövet, delain, kreton, ernyő, harisnya és fűzőkülönlegeségeket állandó alkalmi árban kaphatja

REICHMANN

DIVATÁRÚHÁZÁBAN
DEBRECZEN, PIAC-UTCA 85.

a Royal-kávéházzal szemben.

Egyházi tisztviselők külön árkedvezményben részesülnek. — Kivánatra mintákat küldünk bérmentve. — Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek.

Egyházak,

iskolák, hivatalok, takarékpénztárak és magánfelek részére

gummi- és réz-

bélyegzőket

gyorsan és olcsón készít

ELSŐ DEBRECZENI BÉLYEGZŐGYÁR

Simonffy-u. 5. — Telefon 653.

NYOMTATVÁNYOKAT

SZAKSZERŰ ÉS IZLÉSES KIVITELBEN SZÁLLIT

HERCZEG HENRIK KÖNYV- ÉS MŰNYOMDA
VÁLLALATA c o o o
DEBRECZEN, SIMONFFY-UTCZA 5.